

Läsanvisning och sammanfattning

Till Falu kommuns vattentjänstplan

Granskningshandling

2025-12-08

Om dokumentet

Det här dokumentet är en sammanfattning av Falu kommuns Vattentjänstplan. Sammanfattningen fokuserar på de delar som författarna bedömer är av särskilt intresse för kommunens invånare. Dokumentet fungerar även som en läsanvisning som kan ge dig som läsare en översiktlig bild av vattentjänstplanen.

Det här är vattentjänstplanen

Vattentjänstplanen är en del av Falu kommuns vatten- och avloppsplanering (VA-planering). Den har tagits fram tillsammans med Falu Energi & Vatten.

Vattentjänstplanen består av tre dokument:

- VA-strategi
- VA-handlingsplan
- PM Påverkan av skyfall på den allmänna VA-anläggningen.

Till vattentjänstplanen finns också ett kunskapsunderlag som kallas VA-översikt. Här följer en kort beskrivning av de olika dokumenten.

VA-strategin

VA-strategin beskriver utmaningar och identifierade utvecklingsbehov för VA-försörjningen i Falu kommun. Den innehåller också ställningstaganden och riktlinjer för hur kommunen framöver planerar att arbeta med frågor som rör VA-försörjningen. Målet är att strategin ska utgöra ett stöd för lämpliga avvägningar och prioritering av insatser för att slutligen leda till genomarbetade beslut i VA-frågor.

VA-handlingsplanen

VA-handlingsplanen ska ge en tydlighet i hur kommunen arbetar för att säkerställa en långsiktigt hållbar VA-försörjning i Falu kommun. Handlingsplanen omsätter VA-strategin i inriktningar för arbetet samt innehåller en utbyggnadsplan som beskriver var och när VA ska byggas ut. VA-handlingsplanen innehåller en plan både för den kommunala VA-anläggningen och för områden med enskild VA-försörjning.

PM Påverkan av skyfall på den allmänna VA-anläggningen

Här redovisas en bedömning av vilka delar av den allmänna VA-anläggningen som riskerar att drabbas vid skyfall och vilka åtgärder som krävs för att skydda den.

VA-översikten

VA-översikten är ett kunskapsunderlag och inte en formell del av vattentjänstplanen. Den beskriver nuläget för VA-försörjningen inom och utanför det nuvarande kommunala verksamhetsområdet. På så sätt fungerar den som ett underlag för de strategier, bedömningar och prioriteringar som görs i VA-strategin och VA-handlingsplanen. Översikten består av fakta och information som är relevant för planeringen, bland annat tekniska och naturgivna förutsättningar, befintliga planer och styrdokument, framtida utveckling och behov samt relevanta omvärldsfaktorer.

Bilagan till VA-översikt

Bilaga till VA-översikt: Identifierade områden med ett eventuellt behov av en förändrad VA-hantering omfattar de geografiska områden som idag har enskild VA-försörjning

och där det bedömts att det finns ett eventuellt behov av en förändrad VA-hantering. Bilagan är en sammanställning av den tillgängliga informationen som är relevant för VA-planeringen i dessa områden. De områden i kommunen som inte bedömts ha ett behov av en förändrad VA-hantering ingår alltså inte i sammanställningen. Om ett specifikt område saknas innebär det alltså att det fortsatt kan ha små enskilda VA-anläggningar.

Kortfattat för dig som kommuninvånare

Nedanstående beskrivning är inte en komplett sammanfattning av innehållet i Vattentjänstplanen. Beskrivningen är tänkt att göra planen mer tillgänglig och enkel att läsa genom att kortfattat lyfta fram de delar som kan antas vara av ett särskilt intresse för kommunens invånare.

Underhålla och skydda den kommunala VA-anläggningen

VA-strategin och VA-handlingsplanen lyfter bland annat behovet av att förstärka, underhålla och utveckla VA-anläggningen för att trygga leveranssäkerheten på sikt. Här lyfts också behovet av att arbeta vidare för att skydda dricksvattenförsörjningen, bland annat genom reservsystem och genom att vid behov uppdatera vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter.

Kunskap viktig i områden med enskild VA-försörjning

I områden som inte är anslutna till kommunalt VA är fastighetsägarna ansvariga för att själva lösa sin VA-försörjning, antingen enskilt eller inom samfälligheter och föreningar. Små enskilda avloppsanläggningar ska vara godkända av en tillsynsmyndighet och fastighetsägaren ska ha kunskap om vilka krav som finns för anläggningen.

VA-strategin och VA-handlingsplanen anger att kommunen ska arbeta aktivt med information och rådgivning till fastighetsägare för att hjälpa till att säkerställa en trygg och långsiktigt hållbar enskild VA-försörjning.

Till exempel ska kommunen arbeta för att öka kunskapen om att det är viktigt att regelbundet kontrollera så att både dricksvatten och avlopp fungerar som det ska och håller god kvalitet. Kommunen ska också arbeta aktivt för att finna långsiktigt hållbara VA-lösningar tillsammans med fastighetsägare och byföreningar, till exempel genom att uppmuntra och stötta bildande av gemensamhetsanläggningar. För det arbetet har en tjänst som VA-lots tillsatts under våren 2025.

Ny plan för utbyggnad av kommunalt VA

Vattentjänstplanen innehåller även en utbyggnadsplan som visar vilka områden kommunen planerar att ansluta till kommunalt VA och när detta planeras ske. Utbyggnadsplanen finns på sidan 5–6 och i karta på sidan 9 i VA-handlingsplanen.

I tabellen nedan visas förslaget till ny VA-utbyggnadsplan under granskningskedet:

Utbyggnadsområde	Utbyggnadsperiod
Uggelviken/Kopparbergs-Hökviken	2030–2034
Österå	2035–2036
Önsbacken/Västanbäck	2037–2038

Utbyggnad inom områden i utbyggnadsplanen kan påbörjas först efter att de utbyggnadsprojekt som redan pågår i Enviksbyn, Bergsgården och Hedgårdarna är klara. Det arbetet beräknas pågå till och med 2029.

När vattentjänstplanen har antagits kommer den att ersätta kommunens tidigare VA-plan från 2014 och VA-utbyggnadsplan från 2016.

En del områden som ingick i den tidigare VA-utbyggnadsplanen redovisas i det nya förslaget som "Områden som kan komma att inkluderas i utbyggnadsplanen vid framtida revideringar". Dessa består både av områden där kommunen konstaterat att kommunalt VA ska byggas ut, men vid ett senare tillfälle, och områden där kommunen ännu inte bedömt om utbyggnad av kommunalt VA ska genomföras.

- Västanberg
- Aspeboda från Stråtjärn ner mot Vassbo
- Larsarvet/Juskbo/Tanshöjd
- Bäckehegen/Näset (nuvarande namn Näset, norr om Stennäset)

En del områden som ingick i den tidigare VA-utbyggnadsplanen finns inte med i det nya förslaget. I dessa områden hänvisas fastighetsägare till att fortsätta använda sig av enskild VA-försörjning:

- Hillersboda
- Österbyn
- Kyrkbyn i Svärdsjö
- Svärdsjö-Kvarntäkt

För andra områden har tidplanen för utbyggnad av kommunalt VA förändrats jämfört med tidigare.

Ordförklaringar

Skyfall – när stora mängder regn faller på kort tid. Definitionen enligt SMHI är minst 50 mm per timme eller minst 1 mm på en minut.

VA – förkortning för vatten och avlopp. I begreppet ingår vattenförsörjning av dricksvatten och hantering av avloppsvatten. Inom tätbebyggda områden ingår ofta också dagvatten, som är regn och smältvatten som landar på hårdgjorda ytor som vägar, parkeringar, tak med mera.

VA-anläggning – en teknisk anläggning som används för att tillhandahålla vatten- och avloppstjänster, såsom ledningsnät, vattenverk och avloppsreningsverk.

Verksamhetsområde – Ett geografiskt område inom vilket kommunen har en skyldighet att tillhandahålla en eller flera tjänster för vatten och avlopp. Beslut om verksamhetsområden fattas av kommunfullmäktige.